

nødvendigt at vedtage Forslaget under Nr. 2; men dernæst oplyste den høitærede Justitsminister ogsaa, at der i forffjellige af disse Patenter var taget særligt Hensyn til Godsets Bøndebefolkning; det Samme er Tilfældet med Forslaget under Nr. 3, og jeg indseer ikke, hvorledes man vil kunne kalde den Afgjørelse, som her bliver tagen, retfærdig og billig, hvis vi ikke vedblive at sørge for, at det Hensyn, der er taget til Fordeel for Godsets Bønder, faaer sit Udtryk i selve Loven. Nu hørte jeg ganske vist, at den ærede Justitsminister baade i Begyndelsen og i Slutningen af sit Foredrag antog, at disse Bestemmelser vare overflødige, men jeg kan ikke indsee, at de ere overflødige; jeg kan ikke engang begribe, hvorledes han kan finde det; men jeg hørte tillige den høitærede Justitsminister i Begyndelsen af sit Foredrag yttre, at den Side, til hvilken han slutter sig, antager, at der finder et velvilligt Forhold Sted mellem Lehnbesidderne og Bønderne. Jeg maa her udbede mig af Thingets høitærede Formand, at han, uagtet hans Dittringer forleden her i Thinget, hvilke upaatvilelig vare fuldkommen rigtige, om, at der ikke kunde være Berettigelse til at tale om forffjellige Sider her i Salen, vil tillade mig et Dieblit med et Par Ord at berøre dette Punkt, idet jeg dog paa Grund af den Dittring, vi her hørte fra den høitærede Justitsministers Side, maa tillade mig at bemærke, at det vistnok maatte være mig hjært at vide, hvilken Side det er, den høitærede Justitsminister slutter sig til. Jeg kunde vist være meget tilbøielig til at antage, at jeg i saa Fald havde den Ære at høre til den samme Side som den høitærede Justitsminister, efterfom der netop fra den Side i Salen, som jeg med den høitærede Formands Tilladelse skal erklære, at jeg anseer det for en Ære for mig at høre til, er meget bestemt, og ved mange Leiligheder meget bestemt fremhævet, at vi antage, at der finder et saadant velvilligt Forhold Sted mellem Lehnbesidderne og Fæstebønderne, hvilket gjør, at vi have en særlig Betænkelse ved at røre ved det Forhold, som nu engang er oprettet. Vi finde os overbeviste om, at der i Reglen finder et saadant velvilligt Forhold Sted

imellem Lehnbesidderne og Lehnbønderne, som ikke i Reglen finder Sted imellem andre Godseiere og disses Bønder, og det er netop, fordi dette velvillige Forhold finder Sted, at vi have særlig Betænkelse ved disse forffjellige Forslag til Lehnenes Ophævelse og til at tilintetgjøre Forholdet imellem Lehnbesidderne og Lehnbønderne, som ere fremkomne her i Thinget. Naar den høitærede Justitsminister fandt, at der var nogen Utydelighed i det Ændringsforslag under Nr. 2, som jeg tilligemed 14 andre ærede Rigsdagsmænd har tilladt mig at stille, idet han ikke vidste, om Fæsterens efterladte Barn eller Svigerbarn derefter skulde have en saadan Forkjøbsret, at de skulde kunne komme i Besiddelse af Stedet selv for en mindre Sum end den, der var budt af Andre, og da mener, at det vilde have til Følge, at Lehnbesidderen vilde finde sig nødt til, for at opnaae en større Sum, først at bortfæste Stedet til en Anden, og saa sælge det til Fæsteren, saa skal jeg for det Første tillade mig at gøre opmærksom paa, at denne Frygt for en Omgaaen af Loven, som her er fremkommen fra den høitærede Justitsministers Side, og ikke første Gang fremkommen idag — thi den er oftere yttret af ham —, kun kan fremkomme af en mindre fuldkommen Tillid til vedkommende Lehnbesidderes honette Færd og Charakter. Jeg skal dernæst tillade mig at bemærke, at jeg virkelig ikke har antaget og ikke har kunnet antage, at enten den høitærede Justitsminister eller nogen Anden kunde for Alvor mene, at det skulde være vor Hensigt at forbeholde den sidste Fæsters efterladte Barn eller Svigerbarn en Forkjøbsret af den Natur, at, selv om det bød forholdsvis en Bagatel ved Siden af en anden Kjøber, det saa dog skulde være berettiget til at faae Stedet; thi det vilde jo gøre, at der i Grunden slet ikke kunde være Tale om noget Kjøb eller Salg. Meningen er altsaa ikke den, som den høitærede Justitsminister besværgter. Men saa, siger han, er Loven jo overflødig, fordi i Reglen vil dog Lehnbesidderen bestandigt lade Fæsterens Barn eller Svigerbarn, hvor saadant findes, komme i Besiddelse af Fæstet. Hertil svarer jeg: ja, det antager jeg ogsaa de i Reglen ville, men man giver ikke strenge Love for dem, om hvem man